

На основу члана 6. став 1. тачка 1. и члана 18. став 1. Закона о метрологији у Републици Српској ("Службени гласник РС", бр. 13/02), а у вези са чланом 108 став 1 Закона о административној служби у управи Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 16/02) директор Републичког завода за стандардизацију и метрологију доноси

МЕТРОЛОШКО УПУТСТВО

ЗА ПРЕГЛЕД МАНОМЕТАРА ЗА МЈЕРЕЊЕ ПРИТИСКА У ПНЕУМАТИЦИМА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

- 1.1. Овим метролошким упутством прописују се начин жигосања и начин и методе прегледа (верификације) манометара за мјерење притиска у пнеуматицима (у даљем тексту: манометар) који испуњавају услове прописане важећим Правилником о метролошким условима за манометре за мјерење притиска у пнеуматицима (у даљем тексту: Правилник).
- 1.2. Ово метролошко упутство означава се скраћено ознаком МУР.900.002.
- 1.3. Манометри се прегледају појединачно.

ОПРЕМА ЗА ПРЕГЛЕД

- 2.1. За преглед манометара могу да се користе сљедећи радни еталони за притисак:
  - 1) уређаји са теговима и клипом,
  - 2) манометри са течномшћу,
  - 3) манометри са еластичним мјерним елементом.
- 2.2. Радни еталон је припремљен за преглед ако је чист, неоштећен и постављен у одговарајући радни положај. Опсег мјерења радног еталона обавезно одговара опсеру мјерења манометра који се прегледа.
- 2.3. Манометар је припремљен за преглед ако је чист.

3. НАЧИН ПРЕГЛЕДА

- 3.1. Прије почетка прегледа манометар се држи најмане два сата у просторији у којој се налази радни еталон.
- 3.2. Преглед манометра се састоји од:
  - 1) спољашњег (визуелног) прегледа,
  - 2) испитивања тачности показивања.
- 3.2.1. Спољашњим прегледом се утврђује да ли су карактеристике манометра - облик, састав, натписи и ознаке у складу са одредбама Правилника.
- 3.2.2. Тачност показивања манометра испитује се радним еталоном. Одступања од тачне вриједности не смију бити већа од највеће дозвољене грешке.
- 3.2.2.1 Границе дозвољених грешака за манометре који се користе у сервисним и бензинским станицама и за ручне манометре износе:

ГОРЊА ГРАНИЦА МЈЕРЕЊА у МРа	ГРАНИЦЕ ДОЗВОЉЕНИХ ГРЕШАКА у МРа	
	ПРВИ ПРЕГЛЕД	ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕД
до 0,4	± 0,008	± 0,01
преко 0,4 до 1	± 0,016	± 0,02

Табела 1.

3.2.2.2. Границе дозвољених грешака за манометре на возилима, изражене у процентима горњих граница мјерења, су:

- 1) код првог прегледа: ±1,3%.
- 2) код периодичних прегледа и у раду: ±1,6%.

3.2.3. Варијације показивања манометра не треба да прелазе апсолутну вриједност претходно наведених дозвољених грешака.

3.3. Преглед се обавља еталоном чија грешка мјерења не прелази 1/4 вриједности највеће дозвољене грешке прописане за манометар који се прегледа

3.4. Манометар се прегледа на сљедећи начин:

- 1) прије прегледа манометар се оптерећује притиском који је једнак горњој граници опсега мјерења манометра,
- 2) манометар се враћа на нулу,
- 3) испитивање се врши у најмане пет равномјерно распоређених тачака у мјерном опсегу манометра и то, при растућем а затим при опадајућем притиску,
- 4) резултати испитивања се уносе у записник.

3.5. Показивања измјерених вриједности на било којој тачки испитивања читавају се са тачношћу од приближно 1/5 до 1/10 вриједности подиока.

3.6. У току прегледа води се записник који садржи: датум прегледа, врсту и тип манометра, класу тачности, опсег мјерења, највећу дозвољену грешку, резултате прегледа и референтне услове (притисак и температуру околине), као и податке о радном еталону.

4. ЖИГОСАЊЕ

4.1. По извршеном прегледу, манометар који задовољава услове прописане Правилником жигосе се годишњим жигом у облику пломбе или наљепнице који се ставља на одговарајући дио, тако да се спречи нежељено подешавање манометра.

5. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

5.1. Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС" Рјешења о доношењу метролошког упутства за преглед манометара за мјерење притиска у пнеуматцима.

Бр. 00/39- 424/04
Бањалука, 7.12..2004. године

Директор
Републичког завода за стандардизацију и метрологију
мр. Петар Милашиновић, с.р.